

**VÕRU MAAKONNAPLANEERINGUTE
ÜLEVAATAMISE ARUANNE JA MAAKONNA
PLANEERIMISALASE OLUKORRA HINDAMINE**

SISUKORD:

EESSÕNA	lk 2
1. MAAKONNAPLANEERINGUTE ÜLEVAATAMISE JA MAAKONNA PLANEERIMISALASE OLUKORRA ÜLEVAADE	3
1.1 SISSEJUHATUS	3
1.2 MAAKONNAPLANEERING	3
1.3 EEMAPLANEERING “ASUSTUST JA MAAKASUTUST SUUNAVAD KESKKONNATINGIMUSED”	7
1.4 TEEMAPLANEERING “ MAAKONNA SOTSIAALNE INFRASTRUKTUUR”	7
1.5 TEEMAPLANEERING “ VÕRUMAA JALGRATTATEED I ETAPP”	7
1.6 TEEMAPLANEERING “ VÕRUMAA KERGLIIKLUSTEED JA LOODUSRAJAD”	7
1.7 MAAKONNAPLANEERINGUTE ÜLEVAATAMISE KOKKUVÕTE	8
1.8 ÜLEVAADE PLANEERIMISALASEST TEGEVUSEST MAAKONNAS	8
1.9 ETTEPANEKUD MAAVALITSUSE JA KOHALIKE OMAVALITSUSTE PLANEERIMISALASE VÕIMEKUSE HOIDMISEKS JA PARANDAMISEKS NING RUUMILISE ARENGU EDENDAMISEKS	12
2. ERISUSED KEHTESTATUD MAAKONNAPLANEERINGUTE ÜLEVAATAMISEL	13
3. HINNANG KEHTESTATUD MAAKONNAPLANEERINGUTE MONITOORINGUSÜSTEEMILE	14

EESSÕNA

Ülevaatamise põhiline eesmärk on senise olukorra analüüsi kaudu üles leida olulisemad probleemid maakonnaplaneeringute ja kohalike omavalitsuste planeeringute koostamisel ning selle alusel kõigi osapoolte koostöös teed probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks.

1. MAAKONNAPLANEERINGUTE ÜLEVAATAMISE JA MAAKONNA PLANEERIMISALASE OLUKORRA ÜLEVAADE

1.1 SISSEJUHATUS

Planeerimisseaduse §29 sätte ja mõtte kohaselt on maakonnaplaneeringute ülevaatamine ja maakonna planeerimisalase olukorra hindamine on osa laiemast protsessist, mille lõpptulemuseks on planeerimisalase olukorra ülevaate esitamine Vabariigi Valitsusele. Lisaks maakonnaplaneeringule ja maakonna teemaplaneeringute ülevaatamise tulemustele tuleb esitada regionaalministrile ka ülevaade planeerimisalasest tegevusest/olukorrast maakonnas.

Ülevaatamise eesmärgid:

Maakonnaplaneeringute ülevaatamisel hinnatakse planeeringute sisu ajakohasust, planeeringute mõju maakonna arengule ja maakonnaplaneeringute tegevuskava/rakenduskava täitmist. Maakonnaplaneeringute ajakohasuse hindamisel on üheks kriteeriumiks see, kui palju on üldplaneeringutega tehtud maakonnaplaneeringute muutmise ettepanekuid.

Ülevaate koosseisu peab kuuluma informatsioon kehtestatud üldplaneeringute olemasolu kohta maakonna valdades ja linnades ning kohalike omavalitsuste planeerimisalase olukorra ja võimekuse hindamine.

Maakonnaplaneeringute ülevaatamisel tuleb analüüsida, kuivõrd on maakonnaplaneeringuga määratud põhimõtteid ja tingimusi arvestatud omavalitsuste üldplaneeringute ja arengukavade, kaitse-eeskirjade, üleriigiliste strateegiliste dokumentide jms koostamisel.

Maakonnaplaneeringute ülevaatamise ja maakonna planeerimisalase olukorra hindamise üks oluline eesmärk on läbi olemasoleva olukorra analüüsi planeerimise kvaliteedi parandamine ja kohalike omavalitsuste ja maavalitsuse planeerimisalase võimekuse tõstmine.

1.2 MAAKONNAPLANEERING

Võru maakonnaplaneering algatati 09.04.1999.a. ja kehtestati 01.07.2002.a.

Maakonnaplaneeringu sisu koosneb põhiliselt kahest elemendist:

- maakonna ruumilise arengu üldised strateegilised elemendid
- üldised maakasutus-ja ehitustingimused – teede ja tehnovõrkude koridori asukoha valik, tehnilise infrastruktuuri ehitiste põhimõtteline asukohavalik ning kaitsealadega, puhkealadega, maavaradega jms seotud üldised maakasutus-ja ehitustingimused.

Võru maakonnaplaneeringut on täiendatud/täpsustatud maakonnaplaneeringu teemaplaneeringutega.

Enamasti on omavalitsuste üldplaneeringutega tehtud maakonnaplaneeringu täpsustamisi, muudatusi on tehtud vaid Mõniste valla ÜP-ga – Saru tiheasustusala on muudetud miljööväertuslikuks piirkonnaks.

Võru valla ja linna üldplaneeringutega on tehtud ettepanek linna ja valla vahelise halduspiiri korrigeerimiseks ja see menetlus on lõpusirgel – linna territoorium suureneb 88,51 ha võrra ja hõlmab see ala kolme piirkonda : Võrusoo tööstuspiirkonda, Taara elamupiirkonna juurdepääsuteed ja Kubija elamupiirkonna tänavate ala.

Planeeringukohase arengu tulemused:

Sotsiaalne keskkond

Rahvastik - on vähenenud (2000.a. – 40300 el, sh Võru linnas 15 000;
2011.01.jaan seisuga on vastavad arvud – 37390 ja 13918) – negatiivne
asustussüsteem – enamvähem elujõuline asustussüsteem- läbi avaliku teenuse
kättesaadavuse (ühistransport, haridus jne) ning infrastruktuuride arendamise on
tagatud asustuse säilimine (vt SI teemaplaneering)+
kohalike omavalitsuste haldusterritoriaalne reform ei ole ette valmistatud (MP–ga
tehti ettepanek Võrumaale moodustada 5 valda ja Võru linn) –
haridus- terviklikult toimiv ja kohalikke olusid arvestav haridusvõrk – maakonnas on
võimalik omandada üld-, kesk- ja kutseharidust +
kultuur – Võrumaa on kujunenud kultuuritraditsioonidega ja hea mainega
piirkonnaks (Võru folkloorifestival, Uma Pido, Uma Mekk, setude kultuur jne)+
sport – Võrumaa elanikele on loodud tingimused nii omaalgatusliku kui
organiseeritud spordi tegemiseks (Võru spordihall ja staadion, Väimela ujula,
Haanja suusakeskus, motokeskused, tervisespordirajad)+
noorsootöö –noorsootöö on üks kohaliku arendustöö prioriteete (noortekeskused,
huvialaharidus, rahvusvaheline noorsootöö)+
kolmas sektor – arenduskeskused, seltsid, ühingud (Võrumaa Arenguagentuur,
Võrumaa Partnerluskogu, MTÜ Kodukant Võrumaa, Võrumaa Turismiliit, Võrumaa
Talapidajate Liit) +
tervishoid – Esmatasandi arstiabi on lahendatud läbi perearsti süsteemi. Probleeme
on mõnedes valdades perearsti leidmisega vastavale ametikohale.
Eriarstide teenused on kättesaadavad keskhaiglas pakutavate teenuste kaudu. Välja
on ehitatud taastusravi keskus samas majas +
sotsiaalhoolekanne – välja on arendatud toimiv sotsiaaltöövõrgustik, sotsiaalteenuste
pakkumisel on oluline osa kolmandal sektoril, toimub avahooldus, loodud on
päevakeskused, tõhustunud on puuetega inimeste seltside tegevus (Puuetega Inimeste
Koda) ja nende integreerimine ühiskonda +
välissuhted ja eurointegratsioon – EL-i alane teavitustöö on süsteemne ja järjepidev,
KOV-d on rohkem kaasatud rahvusvahelistesse koostööprojektidesse, valmisolek
rahvusvahelisi projekte ellu viia on tõusnud (energeetikaprojekt, Eesti-Läti-Vene ja
Eesti-Läti), koostöö VAA ja teiste arendusüksustega toimib +
turvalisus – toimivad Euroopa välispiiriregulatsioonid, piir Läti suunas on avatud,
toimub regulaarne päästeteenistuse töö propageerimine ja ennetustöö, korraldatakse
kompleksõppusi +

Looduskeskkond

Mets – metsade uuendamine EMK toetustega, metsataimekasvatuse toimub ettevõtjate
baasil, moodustatud on Võrumaa Metsaomanike Liit +
Maavarad – maavarade kaevandamine toimub säästlikult, tehakse täiendavaid
uuringuid, info maavarade kohta on avalik, paranenud on järelevalve kaevandajate
üle ja kohalikud omavalitsused pööravad kaevandajatele rohkem tähelepanu +
Vesi ja veemajandus – joogivee kvaliteedi parandamine toimub pidevalt ja paraneb
ka vee kasutamise ökonoomsus. Veemajanduse infrastruktuuri rekonstrueerimine
toimub pidevalt. Nii põhjavee kui pinnavee seisund on paranenud, inimese kasutatavad
säästlikumalt kvaliteetsemat joogivett. +

Õhk ja õhusaaste –Õhusaaste on vähenenud seoses üleminekuga kohalike kütuste laialdasemale kasutamisele. Saaste on vähenenud ka mitmete ettevõtete tegevuse lõppemise tulemusena. (Linavabrik, “Võrukivi” jmv.) +

Kalavarud ja kalandus – kalavarude, sh vähivarude seisund on stabiilne, ohustatud liikide püük toimub lubatud piirides +

Ulukid ja jahindus – eesmärgid on täidetud, toimib Võrumaa Jahimeeste Selts, Järvere lasketiiru väljaehitamine on lõpetamisjärgus +

Kaitsealad ja kaitstavad loodusobjektid – moodustatud on Koiva jõe kaitseala, kahekordistunud on liigikaitsealade arv, toimib keskkonnaregistri andmebaas EELIS . Loodusobjektid on tähistatud ja suunaviitadega varustatud, kaitsealadel välja on ehitatud ettenähtud puhkekohad (RMK), moodustatud on metsakaitsealad (Parmu, Timmase ja Pähni LKA-d) ja liigikaitsealasid täpsustatakse pidevalt +

Elustiku mitmekesisus ja maastikud ning nende säilimise tagamine –määratletud on Natura 2000 alade võrgustik, koostatud on maakonna teemaplaneering “Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused”, millega on määratletud Võrumaa väärtuslikud maastikud ja roheline võrgustik. +

Heitveepuhastus ja kanalisatsioonivõrgud – teise ja kolmanda tasandi keskuste kanalisatsioonivõrkude rekonstrueerimine toimub pidevalt, loodusesse juhitud puhastatud heitvee vastavus normidele on paranenud +

Jäätmekäitlus – jäätmemajandus on korrastatud, omavalitsustel on olemas ühine jäätmekava ja välja on kujundatud ohtlike jäätmete kogumisvõrk (va Sõmerpalu ja Varstu) +

Maa kõlvikuline koosseis – maafondist on kõlvikuline ülevaade olemas +

Maareform – 92% maakonna pindalast on katastris registreeritud +

Majanduslik keskkond

Ettevõtlus – on loodud parem ettevõtluskeskkond nii algajatele ettevõtjatele kui olemasolevatele väike- ja keskettevõtetele (Võrumaa Tehnoloogiainkubaator, nõustamine läbi Setu programmide, Võrumaa Arenguagentuur, Puiduklaster, kompetentsikeskus, tööstuspargid Võru linnas, Väimelas, Vastseliinas, tööjõu kvaliteedi parandamine läbi kutsehariduse), loodud on soodne keskkond ekspordiks tootmiseks ja rahvusvahelistes koostööprojektides osalemiseks +

Tööhõive – avatud kutseharidus, toimiv kutsenõustamissüsteem ning täiend-ja ümberõppesüsteem +

Transport – välja on ehitatud Koidula piiripunkt (2011) ning Luhamaa piiripunkti transpordikeskus on väljaarendamisel. Teede renoveerimine on toimunud vastavalt riigiteede arengukavadele (Maanteeamet) +

Seoses EL liikmesriigi staatusega on suletud Murati piiripunkt. Piiriületuskohad Muraškinos ja Võmmorskis on suletud -

Energeetika – leitud on rakendus puidujäätmete kasutamiseks soojuse tootmisel, pidevalt propageeritakse alternatiivenergeetika kasutuselevõttu. +

Maagaasi osatähtsus on vähenenud -

Side-ja infosüsteemid – tasuta internetti on võimalik kasutada raamatukogudes ja koolides, lisaks avalikud interneti punktid +

Võrumaa Kutsehariduskeskuses IT eriala +

MV ja KOV-ide ühine avalik infosüsteem Amfora +

MV-l koduleht olemas +

hajaasustuses on takistusi posti-ja sideteenuste tarbimisele -

Agrokompleks – põllumajandus- ja maaelupoliitika on välja kujunenud (PMO, Talupidajate Liit), tootmine on välja arendatud vastavalt nüüdisaja tehnoloogia- ja keskkonnanõuetele, tootlus on kasvanud, mahepõllunduse osatähtsus on suurenenud (EL-I toetuste abi), enamik toodangust valmistatakse kohalikust toorainest (Uma Mekk) +

Metsakompleks – metsade majandamine toimub metsakorralduskavade alusel, erametsa omanikud saavad koolitust, omavalitsustesse on loodud keskkonnaspetsialisti ametikoht +

Turismi-ja puhkemajandus – üks maakonnaplaneeringu prioriteete – majutuasutused on atesteeritud, toimib turismiinfosüsteem, turismiobjektid on varustatud infotahvliite ja viitadega, välja on töötatud Võrumaa turismistrateegia +

Märkus : kui eesmärk on enamaltjaolt täidetud või täitmisel, siis +, kui ei, siis -

TERRITORIAALPLANEERING

Maa- ja veealade üldised kasutus-ja ehitustingimused

Maade kasutus ja ehitustingimused on enamikus sätestatud kohalike omavaltsuste üldplaneeringute kaudu.

Maakonna tiheasustusalad ja detailplaneeringu kohustusega alad

Tiheasustusalad ja detailplaneeringukohustusega alad on täpsustatud üldplaneeringute kaudu

Riiklikud huvid maakonnas

Maareserv riiklike huvide realiseerimiseks on üldjoontes määratletud

Maakonnaplaneeringu kaardid:

Maakonnaplaneeringu kaardid on koostatud digitaalselt kasutades ruumilist GIS-põhist andmetööstustehnoloogiat, mis annab võimaluse vaadelda kõiki tärkandmeid ühes komplektis ja korraga.

See väldib võimalike ruumiliselt vastuolus olevaid regulatsioonide või vastuolude kattuvusi põhjustavaid olukordi eri teemakihtide lõikes

***Asustusstruktuur ja keskustevõrk**

Asustusstruktuur ei ole põhimõtteliselt teinud erilisi suuri muutusi, väljaarvatud need piirkonnad, kust on ära kadunud kool (Lepistu) mis on mõjutanud Tsooru asula elanikkonna vähenemist.

***Tehniline infrastruktuur**

Tehnilise infrastruktuuri kaart vajaks läbitöötamist vastava teemaplaneeringu raames.

***Looduskeskkond**

Looduskeskkonda kirjeldavad infokihid on praeguseks ajaks tunduvalt detailsemad ja on käsitletud kogu info ulatuses teemaplaneeringu "Asutustust ja maakasutust suunavate keskkonna tingimuste raames" rohelise võrgustiku koosseisus..

***Kultuur-ajalooline kaart**

Kultuuri ja ajaloo teemakäsitlemise kohta on hetkel tunduvalt täpsemad registrid olemas ja neid täiendatakse pidevalt riigi Maa-Ameti poolt. Maavalitsuses on vastav info GIS- süsteemi integreeritud.

***Tüviplaan (koondkaart)**

Tüviplaanal kajastatud välispiiride regulatsioonid on muutunud seoses Venemaaga külgnevale piirilõigule Euroopa Liidu välispiiri regulatsioonide laienemisega.

Haldusreformi ettepanek on lülitatud koondkaardi koosseisu.

Tallinn – Luhamaamaantee trassi koridor on kirjeldatud maakonda läbiva vööndina, kus on soodne arendada ettevõtlust tulenevalt trassi lähedusest.

Kuidas on maakonnaplaneeringus sätestatud arvestatud riigi sektor-otsuste tegemisel:

- KKA - maakonnaplaneering ja teemaplaneering “Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” on ühed alusdokumendid kaitseala valitseja kaalutusotsuste tegemisel ja üldplaneeringute ning detailplaneeringute kooskõlastamisel ja KSH vajaduse üle otsustamisel.
- Valdade arengukavade ja üp-de tegemisel on arvestatud nii maakonnaplaneeringu strateegiliste eesmärkidega kui ka teemaplaneeringutes kajastatuga (teemaplaneeringutele tuginedes on esitatud projektaotlusi)

Võru maakonnaplaneeringu juurde kuuluvad järgmised tegevuskavad:

Maakonnaplaneeringu lähiaastate tegevuskava on planeeritud perioodini 2004 ja 2004-2007, investeeringute vajadused aastani 2010. Eelnõuna on valmis arengustrateegia 2009-2019 ja tegevuskava 2009-2012.

Valdkonniti on tegevuskava järgmine: sotsiaalne keskkond, looduskeskkond ja majanduskeskkond.

Tegevuskavade täitmisega võib põhimõtteliselt rahule jääda. Palju tegevusi on jätkutegevused. Osaliselt või täielikult on jäänud täitmata tegevused kas rahaliste vahendite puudumise või huvi kadumise tõttu või poliitiliste prioriteetide valikute ja seaduste muutumise tõttu.

1.3 TEEMAPLANEERING “ASUSTUST JA MAAKASUTUST SUUNAVAD KESKKONNATINGIMUSED”

Võru maakonnaplaneeringut täpsustav teemaplaneering “Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” algatati 01.10.2001.a. ja kehtestati 02.12.2005.a.

(vt punkt 2.2)

1.4 TEEMAPLANEERING “MAAKONNA SOTSIAALNE INFRASTRUKTUUR”

Võru maakonnaplaneeringut täpsustav teemaplaneering “Maakonna sotsiaalne infrastruktuur” algatati 28.07. 2005.a. ja kehtestati 03.07.2009.a.

(vt punkt 2.3)

1.5 TEEMAPLANEERING “VÕRUMAA JALGRATTATEED I ETAPP”

(käsitleti Haanja, Rõuge, Võru valdade ja Võru linna territooriume)

Algatati 23.04.2004.a. ja kehtestati 11.07.2006.a.

(vt punkt 2.5)

1.6 TEEMAPLANEERING “VÕRUMAA KERGLIIKLUSTEED JA LOODUSRAJAD”

Algatati 27.10.2010.a. (vt. punkt 2.6)

1.7 MAAKONNAPLANEERINGUTE ÜLEVAATAMISE KOKKUVÕTE

Võru maakonnaplaneering vajab uuendamist. Kehtiv planeering on koostatud koos arengukavaga. Kuna uus Võru maakonna arengustrateegia aastateks 2009 - 2019 on valmimisjärgus, siis oleks see osa vaja maakonnaplaneeringust eraldada ning väljundid arengustrateegiast tuua ruumilisse planeeringusse, mis vastaks rohkem Planeerimisseaduses sätestatule.

Prioriteediks peaks olema majandusliku keskkonna arendamine ja seda toetava tehnilise infrastruktuuri ning selleks vajalike tingimuste loomine. See peaks koosnema majanduslike võimaluste ja tehnilise infrastruktuuri toimimiseks vajalike meetmete planeerimisest.

Teemaplaneeringud on hetkel aktaktuaalsed ja aluseks omavalitsuste üldplaneeringute koostamisel ning tingimuste täpsustamisel kooskõlas kohalike huvidega.

Kuna majandussituatsioon on muutunud, siis vajaks läbitöötamist ja planeerimist just see osa infrastruktuurist, mis käsitleb komplekselt majandusarengut soodustavaid meetmeid ja võimalusi töökohtade loomiseks maakonnas.

Samuti vajaks ülevaatamist kohalikul ressursil baseeruvad tootmis- ja energeetilised võimalused, tihti on need kohalikul tasemel välja selgitamata ja seega ei leia kasutamist või puudub vastav teave ning huvi.

Tabel 1

Maakonnaplaneeringud

Jrk nr	Planeering	Kehtestati	Muudatuste arv	Hinnang tegevuskava elluviimisel
1.	Maakonnaplaneering	01.07.2002	1	rahuldav
2.	Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused	02.12.2005	Täpsustamised üp-dega	hea
3.	Maakonna sotsiaalne infrastruktuur	03.07.2009	-	hea
4.	Võrumaa jalgrattateede võrgu I etapp	11.07.2006	-	Hea, elluviimiskava on täidetud 2010.a-ks
5.	Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad	menetluses	-	-

1.8 ÜLEVAADE PLANEERIMISALASEST TEGEVUSEST MAAKONNAS

- hinnang kohalike omavalitsuste planeerimisalasele haldussuutlikkusele, (suhtumine planeerimisse, planeeringute menetlemise kvaliteet)
üldine hinnang haldussuutlikkusele on rahuldav, planeeringute menetluse kvaliteet on paranenud, elanikkonna huvi planeeringutes kajastuva vastu on suurenenud, maakonna tasandil on tegeldud valdade nõustamisega ja osutatud abi andmestike hankimisel ja GIS- rakenduste realiseerimisel
- üldine hinnang planeeringute (üldplaneeringud, detailplaneeringud) sisulisele kvaliteedile – *rahuldav kuni hea, kvaliteet paraneb iga aastaga ja iga*

planeeringuga olulised teemad on kajastamist leidnud, kohalikud huvid on ära fikseeritud ja kantud vastavatesse lahendustesse.

- muudatused planeerimisalases haldussuutlikkuses ja planeeringute kvaliteedis - *planeeringute sisu on paranenud; oht on nn “subjektiivseks planeerimiseks”, kus väikestes kogukondades on arendajad otsustajad samad ning kohaliku valla huvid võivad jääda tahaplaanile ;positiivseks võib pidada illustreeriva materjali nõuet planeeringu koosseisu, sest ideed on paremini arusaadavama,*
- vananenud üldplaneeringuid on – 5 (vt Tabel 2)
- planeerimisspetsialistid – *kvalifikatsioonile vastavad spetsialistid on Võru linnas 2 ja Antsla vallas 1, teistes valdades tegelevad planeeringutega enamasti maakorralduse spetsialistid, arendusspetsialistid või majandusspetsialistid lisaks oma tööülesannetele (vt Tabel 3)*
- kohtuvaidlusi on olnud – 2 (vt Tabel 5)

Tabel 2
Üldplaneeringud maakonna valdades ja linnades

Jrk nr	Planeering	Kehtestatud	Sisaldab maakonnaplaneeringu muudatuse (koguarv)	Muudetud kehtestatud detailplaneeringu alusel (koguarv)*
1.	Antsla valla üldplaneering Antsla linna üldplaneering	19.02.1997 14.05.2002 *algatatud uus Antsla valla üp - menetluses	- -	2 7
2.	Haanja valla üldplaneering	29.02.1996 *uus Haanja valla üp kooskõlastamise etapis	-	1
3.	Meremäe valla üldplaneering	01.07.1999	-	-
4.	Misso valla üldplaneering	12.09.2001	-	2
5.	Mõniste valla üldplaneering	17.05.2011	1	-
6.	Sõmerpalu valla üldplaneering	16.06.2010	-	-
7.	Urvaste valla üldplaneering	17.04.1997 algatatud uus Urvaste valla üp	-	-
8.	Varstu valla üldplaneering	18.11.2008	-	-
9.	Vastseliina valla üldplaneering	29.08.2007	-	-
10.	Võru valla üldplaneering	09.04.2008	* 3	3
11.	Võru linna üldplaneering	11.03.2009 varem kehtis generaalplaan	*3	-
12.	Rõuge valla üldplaneering	menetluses*		
13.	Lasva valla üldplaneering	menetluses		

Kehtivad üldplaneeringud on 11-lomavalitsusel (kolmel neist on uus üp menetluses)

Puuduvad

Rõuge valla üldplaneering - *venima jäänud seoses Kaitseministeeriumi Nursipalu harjutusväljaku muutmisel üleriigilise tähtsusega objektiks ja vastavate kokkulepete sõlmimisega

Lasva valla üldplaneering - menetluses

Tabel 3

Omavalitsuste ruumilise planeerimisega tegelevad spetsialistid

Jrk nr	Vald/linn	Planeerimis-spetsialisti ametinimetus	Erialane haridus (arhitekt, planeerija, geograaf)	Muu haridus	Erialase haridusega töötajate arv
1.	Antsla vald	*abivallavanem, *arenguspetsialist, maakorraldaja	geograaf	agronoom EPA, maakorraldusinsener EPA	1
2.	Haanja vald	*vanemmaakorraldaja		agronoom EPA	
3.	Lasva vald	*abivallavanem		majandus EMA	
4.	Meremäe vald	*maanõunik, *arendusnõunik		kinnisvara planeerimine EMÜ, metsamajandus EPA	
5.	Misso vald	*maa- ja ehitusspetsialist		omandamisel - linna- ja tööstusmaastike korraldamine EMÜ	
6.	Mõniste vald	*maakorraldaja		kesk	
7.	Rõuge vald	*vanemmaakorraldaja		maaparandus EPA	
8.	Sõmerpalu vald	*maakorraldaja		metsamajandus EPA	
9.	Urvaste vald	*abivallavanem, *maakorraldaja		sotsiaaltöö TÜ, maakorraldus EPA	
10.	Varstu vald	*arendusspetsialist		agronoom EPA	
11.	Vastseliina vald	*keskkonna- ja ehitusnõunik, *majandusnõunik		linna- ja tööstusmaastike korraldamine EMÜ, maakorraldus EPA	
12.	Võru vald	*arendusnõunik		haldusjurist SKA	
13.	Võru linn	*arhitektuuri- ja planeerimisosak. juh, arhitekt, planeerija-arhitekt	arhitekt ERKI, maastikuarhitekt EMÜ	 kinnisvara planeerimine EMÜ	2

Tabel 4

PlanS § 23 kohane järelevalve üldplaneeringute ja detailplaneeringute koostamise üle

Aasta	Teostatud järelevalvet üp-d	Teostatud järelevalvet dp-d	Sh vastuväidete ära kuulamine	Saavutatud kokkulepped	Märkused, selgitused, põhilised eksimused planeeringute menetlemisel
2005		22			
2006	1	8	1 dp	Kokkulepe on saavutatud	
2007	3	19	2 (üp+dp)	Kokkulepped on saavutatud	Dp-ga üp sihtotstarvete muutmine, naabrid ei nõustunud
2008	2	29	2 (üp+dp)	Kokkulepped on saavutatud	
2009	1	14			
2010	1	13	1	Kokkulepe on saavutatud	
Kokku	8	105	6		

Tabel 5

Valdade ja linnade planeerimisalased kohtuvaidlused (alates 1.01.2005)

Jrk nr	Vald/linn	Vaidlusalune planeering	1. või 2. astme kohtu otsuse nr.	Vaidluse teema ja otsuse sisu
1.	Võru linn	F.R.Kreutzwaldi tn 59 kinnistu ja selle lähiala dp	Linn võitis, Tartu Halduskohtu otsus nr 3-08-2279	Puurkaevu küsimus
2.	Misso vald	Männi kinnistu dp	Jätkuvalt halduskohtu menetluses	Menetlusviga, puudulik kaasamine

Tabel 6

Vabariigi Valitsuse seaduse §85 kohane järelevalvemenetlus ja selle tulemused Riigikohtusse jõudnud planeeringuvaidlused (alates 1.01.2005)

Jrk nr	Järelevalvemenetlusse võetud planeering	Järelevalvemenetluse algataja	Maavanema järelevalve otsus	1. või 2. astme kohtu otsus ja nr	Riigikohtu otsus ja nr
1.	Loobumine Vilja tn 2 krundi ja lähiala dp vastuvõtmisest ja	Maavanem või mõni teine isik	Maavanem tegi ettepanekud viia Võru Linnavolikogu 09. mai	-	-

2.	avalikustamisest Loobumine Kubja 14 kinnistu ja lähiala dp koostamise		2007 otsused nr 136,137 ja 138 seadustega kooskõlla ning neid haldusmenetlusseaduse kohaselt põhjendada	-	-
3.	algatamisest Loobumine Antsla mnt 16 kinnistu ja lähiala dp koostamise algatamisest			-	-
4..	Võru kesklinna pargi maa-ala dp	Maa-amet	Maavanem tegi 14. juuli 2006 kirjaga ettepanekud planeeringu seadusega kooskõlla viimiseks	-	-
5.	Vastseliina aleviku ja Jeedasküla vahelise maa-ala dp	Maavanem	Maavanem leidis, et kõik on korras	-	-

1.9 ETTEPANEKUD MAAVALITSUSE JA KOHALIKE OMAVALITSUSTE PLANEERIMISALASE VÕIMEKUSE HOIDMISEKS JA PARANDAMISEKS NING RUUMILISE ARENGU EDENDAMISEKS

Kuna paljudes väiksemates valdades puuduvad planeerimisalase haridusega spetsialistid ning planeeringute valdkond vajab pidevat enesearendamist, siis on oluline leida vastavaid koolitusi ja infopäevi (riigi poolt finantseeritavaid). Vajalik on arendada planeeringuspetsialistide omavahelist koostööd või leida võimalus mitme omavalitsuse ühise planeeringute spetsialisti tööle võtmiseks.

Oluline on edasi arendada omavalitsuste koosseisus olevate planeerimisega tegelevate inimeste oskusi ja kompetentsi. Vaja oleks leida vahendid vastava tarkvara ühishangeteks, et senisest paindlikumalt kasutada kaasaegsete geoinfo (GIS) süsteemide võimalusi omavalitsuste planeerimisalaste otsuste tegemisel ja kohaliku elu korraldamisel.

Majanduslikest kaalutlustest lähtuvalt oleks otstarbekas planeeringute alane ühistegevus, kus võimalikult vähe delegeeritakse ära tellijale ja töö täitjale ülesandeid, mida saab korralda kohalikus omavalitsuses.

Maakonna planeerimisalast kompetentsi oleks vajalik laiendada vastava eksperdi töökoha loomise kaudu, kes tegeleks analüüsides ning logistilistiliste ülesannete lahendamise ja hinnangute andmisega arendus- ja planeerimisküsimuste valdkonnas.

Selle tulemusena tõuseks maavalitsuse üldine kompetents ja sealhulgas planeerimisalane võimekus, hoitaks kokku vahendeid, mis praegu kuluvad igakord eraldi küllaltki kallite ekspertteenuste tellimisele.

2. ERISUSED KEHTESTATUD MAAKONNAPLANEERINGUTE ÜLEVAATAMISEL

2.1 MAAKONNAPLANEERING

Tabel 7

Maakonnaplaneeringu muudatused

Jrk nr	Muudatuse esitaja	Kuupäev	Muudatuse sisu lühidalt
1.	Mõniste vallavolikogu	mai 2011	Saru küla tiheasustusala kaotati ja muudeti miljööväärtuslikuks alaks

Võru valla üp-s - tiheasustusala ja riigikaitsemaa täpsustamine

Varstu valla üp-s detailplaneeringu kohustusega ala piiride täpsustamine

2.2 TEEMAPLANEERING “ASUSTUST JA MAAKASUTUST SUUNAVAD KESKKONNATINGIMUSED”

Tabel 8

Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu “Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” täpsustused

Jrk nr	Täpsustuse esitaja	Kuupäev	Täpsustuse sisu lühidalt
1.	Võru vald	2008	Väärtusliku põllumaa boniteedi täpsustamine
2.	Sõmerpalu vald	2010	Rohevõrgustiku tugiala piiride korrigeerimine
3.	Varstu vald	2008	Pähni rohevõrgustiku tugiala piiride korrigeerimine

Üldjuhul on täpsustused tingitud värskemate lähteandmete kasutamisest ja kohaliku huvi realiseerimisest üldplaneeringu protsessi kaudu.

Lasva vald on tagasi lükanud nt dp, millega kavatseti Paidra järve äärde uut tiheasustusala moodustada (vallal puudub üp). Vastseliina, Haanja ja Misso vallas ehitustegevust rohelise võrgustiku ja väärtuslike maastike aladel algatatud ei ole.

Rõuge vald on vastu Nursipalu nii suure harjutusvälja rajamisega rohevõrgustiku tuumalale

2.3 TEEMAPLANEERING “MAAKONNA SOTSIAALNE INFRASTRUKTUUR”

Mõnes piirkonnas (2-3 vallas) on rahvastiku muudatuste prognoos liiga optimistlik (Lasva), enamasti lubatud kõikumise piirides tõene. Teenuste kättesaadavus üldjuhul paremaks pole muutunud, sest otsuseid ei ole tehtud teemaplaneeringust lähtuvalt, sellega ei arvesta mitmed ametiasutused (nt maanteeamet)

Hinnates üldisi suundumusi, siis põhimõtteliselt on planeeringu prognoosid paika pidanud, erinevusi võib täheldada väiksemate külade puhul, kus mõne perekonna elupaiga vahetus, mõjutab juba oluliselt kohalikku prognoosi. Teenuste kättesaadavuse tagamiseks on mõned ettevõtted püüdnud lahendusi pakkuda mobiilsete (posti- ja pangabuss, kauplusauto) lahenduste kaudu.

Ühistranspordi korraldamisel on püütud liinivõrku võimalikult optimaalseks kujundada, kaasa on haaratud ka kohalikke teenusepakkujaid.

2.4 TEEMAPLANEERING “VÕRUMAA JALGRATTATEEDE I ETAPP”

Planeeringu elluviimiskava on täidetud, valminud on Võru – Väimela - Parksepa, Võru -Kose - Puiga ja Kose-Verijärve, Haanja – Kurgjärve ja Rõuge kooli - Ööbikuoru kergliiklusteede lõigud (aastatel 2004-2010)

Kergliiklustrassid on väga populaarsed liikumiskohad elanike hulgas.

TEEMAPLANEERING “VÕRUMAA KERGLIIKLUSTEED JA LOODUSRAJAD”

Teemaplaneeringu algatamine oli tingitud vajadusest kavandada Võrumaal ühtne sidus kergliiklusvõrgustik. Eesmärgiks on uute kergliiklusteede vajaduse ja asukohtade väljaselgitamine ning märgistatud loodusradade planeerimine ja omavaheline sidustamine, et parandada liiklusohutust ja liikumisvõimalusi maakonnas. Planeering on menetluse etapis.

Kergliiklusteede teemaplaneeringu I esimene etapi töö näitas selle tegevuse vajalikkust ja tekitas maakondliku huvi vastava teema läbitöötamiseks laiapõhjalisema ühishuvi realiseerimiseks.

Teine tähtis aspekt on maakonnaplaneeringu ja paljude üldplaneeringute turismimajandust toetava meetmetekompleksi seostamine toimivaks maakondlikuks võrgustikuks (kergliiklustee +loodusrada +sportimiskohad ja rajad).

Kolmas tähtis tegur on saavutada kokkulepe võrgustiku elementide püsivaks toimimiseks ja hoolduseks, samuti pakkuda inimestele talvise tegevuse võimalusi.

3. HINNANG KEHTESTATUD MAAKONNAPLANEERINGUTE MONITOORINGUSÜSTEEMILE

Vajalik ülevaate ja tagasiside saamiseks.

Selline monitooringusüsteem võiks olla aluseks regionaal-poliitiliste otsuste kujundamisel ja elluviimisel.

Vajalik üleskerkivate üleriigiliste vajaduste realiseerimise õiguslike aluste loomisel.

Aitab kaasa vajalike lahenduste leidmisel läbi planeeringute protsessi ja on vajalik analüüsimaaks seni tehtud vigu ja puudujääke.

Koostajad:

Tiiu Kutti ja Tõnu Laos

Planeeringute talitus